

Извештај о раду
Управе за спречавање прања
новца за период од 1.1.2023.
до 31.12.2023. године

У Београду, 13. априла 2024. године

Управа за спречавање прања новца

Ресавска 24, 11000 Београд

Садржај:

КООРДИНАЦИЈА НА НАЦИОНАЛНОМ НИВОУ, ПРОЦЕНА РИЗИКА И СТРАТЕГИЈА ЗА БОРБУ ПРОТИВ ПРАЊА НОВЦА И ФИНАНСИРАЊА ТЕРОРИЗМА.....	4
ПРАВНИ ПОСЛОВИ И УСКЛАЂИВАЊЕ ПРОПИСА СА МЕЂУНАРОДНИМ СТАНДАРДИМА.....	6
Закон о спречавању прања новца и финансирања тероризма.....	6
Закон о ограничавању располагања имовином у циљу спречавања тероризма и ширења оружја за масовно уништење	6
Мишљење о примени закона и прописа донетих на основу закона који се доносе на предлог Управе за спречавање прања новца	7
Реализација активности из Акционог плана за спровођење Стратегије за борбу против прања новца и финансирања тероризма за период 2022-2024.....	7
Учествовање у изради, изменама и допунама прописа из надлежности других органа.....	8
Остале надлежности Групе за правне послове и усклађивање прописа са међународним стандардима	8
Стручни испит за издавање лиценце за обављање послова овлашћеног лица.....	8
МЕЂУНАРОДНА САРАДЊА.....	9
Активности у Комитету Савета Европе MONEYVAL.....	9
Сарадња са FATF.....	10
Активности у Егмонт групи	10
Сарадња са Евроазијском групом за борбу против прања новца и финансирања тероризма (ЕАГ)	11
Остала међународна сарадња.....	11
Билатерална сарадња са Уједињеним Арапским Емиратима.....	11
Сарадња са Америчком амбасадом, OPDAT, EXBS.....	11
Сарадња са GIZ	12
Активности у процесу преговора са Европском унијом	12
ФИНАНСИЈСКО ИНФОРМАЦИОНИ ПОСЛОВИ – АНАЛИТИКА	12
ГРУПА ЗА ПРЕДАНАЛИТИКУ И ОДСЕК ЗА АНАЛИЗУ СУМЊИВИХ ТРАНСАКЦИЈА	13
ОДСЕК ЗА САРАДЊУ СА ДРУГИМ ДРЖАВНИМ ОРГАНИМА	16
Тужилаштва.....	16
Министарство унутрашњих послова.....	17
Безбедносно-информативна агенција.....	17
Пореска управа.....	18
Агенција за спречавање корупције.....	18
Народна банка Србије.....	18

Управа Царина	18
Сарадња са партнерским службама из иностранства	19
ГРУПА ЗА СПРЕЧАВАЊЕ ФИНАНСИРАЊА ТЕРОРИЗМА	20
СТРАТЕШКЕ АКТИВНОСТИ СЕКТОРА ЗА АНАЛИТИКУ И СПРЕЧАВАЊЕ ФИНАНСИРАЊА ТЕРОРИЗМА	21
НАДЗОР НАД ПРИМЕНОМ ЗАКОНА КОД РАЧУНОВОЂА И ФАКТОРИНГ ДРУШТАВА	21
Посредан надзор	23
Превентивно деловање	23
Непосредан надзор	24
Непосредан надзор над применом Закона	24
Непосредан надзор над применом ЗЦЕСВ-а	26
Непосредан надзор над применом ЗОРИ-а	26
Судске одлуке	26
ИНФОРМАТИЧКА ПОДРШКА КЉУЧНИМ ФУНКЦИЈАМА УПРАВЕ	26
ФАТСА	28
УНУТРАШЊА ОРГАНИЗАЦИЈА И ЉУДСКИ РЕСУРСИ	28
МАТЕРИЈАЛНО-ФИНАНСИЈСКИ И ОПШТИ ПОСЛОВИ	30
ПРИЛОГ 1: ОБУКЕ НА КОЈИМА СУ УЧЕСТВОВАЛИ СЛУЖБЕНИЦИ УПРАВЕ, У СВОЈСТВУ СЛУШАОЦА И/ИЛИ ПРЕДАВАЧА	31

КООРДИНАЦИЈА НА НАЦИОНАЛНОМ НИВОУ, ПРОЦЕНА РИЗИКА И СТРАТЕГИЈА ЗА БОРБУ ПРОТИВ ПРАЊА НОВЦА И ФИНАНСИРАЊА ТЕРОРИЗМА

Запослени Управе за спречавање прања новца (у даљем тексту: Управе) су чланови Координационог тела за спречавање прања новца и финансирања тероризма¹ (у даљем тексту: Координационог тела) и пружају стручне и административно-техничке послове за потребе Координационог тела.

Задаци Координационог тела су, између осталог, старање о томе да резултати националне процене ризика буду узети у обзир приликом израде или ажурирања применом Стратегије за борбу против прања новца и финансирања тероризма и пратећег Акционог плана (у даљем тексту: „Стратегија”) као и редовно праћење примене Стратегије и координирање спровођења мера предвиђених Стратегијом.

С тим у вези, крајем 2021. и почетком 2022. године започео је процес израде новог Акционог плана за спровођење Стратегије за борбу против прања новца и финансирања тероризма за период 2022-2024. године (у даљем тексту: Акциони план)² који је усвојен на седници Владе Републике Србије одржаној дана 17. марта 2022. године.

Предлагач Акционог плана било је Министарство финансија. Текст Акционог плана израдила је Радна група за израду Предлога акционог плана уз Стратегију за борбу против прања новца и финансирања тероризма за период 2022 – 2024. године. Радну групу је образовао министар финансија Решењем, а чинили су је председник Радне групе (вршилац дужности директора Управе за спречавање прања новца) и још 43 члана из 20 државних органа и институција.

Приликом израде Акционог плана узети су у обзир резултати Националне процене ризика од прања новца и Националне процене ризика од финансирања тероризма, Процене ризика од прања новца и финансирања тероризма у сектору дигиталне имовине и Процене ризика од финансирања ширења оружја за масовно уништење које је Влада Републике Србије усвојила дана 30. септембра 2021. године, као и информације о степену испуњености активности из Акционог плана уз Стратегију за борбу против прања новца и финансирања тероризма за период од 2020-2022. године.

У циљу испуњавања активности из Акционог плана и извештавања Владе Републике Србије о спровођењу активности утврђених Акционим планом, председник Координационог тела је током 2022. године образовао десет Стручних тимова који имају различите задатке у зависности од дефинисане активности из Акционог плана 2022-2024, а који имају на челу

¹ <https://www.pravno-informacioni-sistem.rs/SlGlasnikPortal/eli/rep/sgrs/vlada/odluka/2018/54/2/reg>

² <https://www.pravno-informacioni-sistem.rs/SlGlasnikPortal/eli/rep/sgrs/vlada/drugiakt/2022/40/1>

свог координатора и чланове – представнике надлежних институција, међу којима су и представници Управе.

Два стручна тима Координационог тела су завршила своје задатке. Реч је о Стручном тиму за анализу правног оквира којим се регулише пренос физички преносивих средстава плаћања и Стручном тиму за израду нових односно унапређење постојећих Препорука за обавештавање Управе о сумњивим активностима.

Остали стручни тимови се континуирано баве активностима у циљу испуњавања својих задатака према унапред дефинисаним роковима. Међу наведеним, ту је Стручни тим за израду посебне процене ризика од прања новца и финансирања тероризма у сектору некретнина, као и Стручни тим који је задужен за анализу случајева и идентификовање типологија и трендова прања новца и финансирања тероризма.

ПРАВНИ ПОСЛОВИ И УСКЛАЂИВАЊЕ ПРОПИСА СА МЕЂУНАРОДНИМ СТАНДАРДИМА

Управа за спречавање прања новца је предлагач 2 (два) закона, и то: Закона о спречавању прања новца и финансирања тероризма („Службени гласник РС“, бр. 113/17, 91/19, 153/20 и 92/23) и Закона о ограничавању располагања имовином у циљу спречавања тероризма и ширења оружја за масовно уништење („Службени гласник РС“, бр. 29/2015, 113/2017 и 41/2018).

Закон о спречавању прања новца и финансирања тероризма

У циљу усклађивања домаћег законодавства са међународним стандардима у области спречавања прања новца и финансирања тероризма, и то са 40 препорука ФАТФ (Financial Action Task Force), препорукама из Извештаја Комитета Манивал као и са Директивом (ЕУ) 2015/849 Европског парламента и Савета од 20. маја 2015. године о спречавању коришћења финансијског система у сврхе прања новца или финансирања тероризма, 14. децембра 2017. године донет је Закон о спречавању прања новца и финансирања тероризма, који је измењен и допуњен у децембру 2019. године, 2020. године и септембру 2023. године.

Последњим изменама и допунама Закона о спречавању прања новца и финансирања тероризма, Централни регистар, депо и клиринг хартија од вредности уврштен је у круг обвезника овог закона

Закон се примењује са 2 (два) подзаконска акта, и то: Правилником о методологији за извршавање послова у складу са Законом о спречавању прања новца и финансирања тероризма („Службени гласник РС“, бр. 80/20) и Правилником о стручном испиту за издавање лиценце за обављање послова овлашћеног лица („Службени гласник РС“, број 104/20).

Закон о ограничавању располагања имовином у циљу спречавања тероризма и ширења оружја за масовно уништење

Закон о ограничавању располагања имовином у циљу спречавања тероризма је донет дана 20. марта 2015. године. Основни циљ доношења Закона је унапређење борбе против тероризма установљавањем система превентивних и репресивних мера против финансирања тероризма као претходне неопходне фазе у вршењу терористичких аката. Доношењем овог закона, испуњавају се одредбе Главе VII Повеље Уједињених нација, која прописује да су државе чланице УН у обавези да предузимају мере на спровођењу резолуција које у оквиру својих овлашћења доноси СБ УН.

Ради усаглашавања са Препорукама 6 ФАТФ и отклањања мањкавости из извештаја Комитета Манивала Савета Европе из априла 2016. године, Закон је измењен и допуњен у децембру 2017. године, а у циљу усклађивања са Препоруком 7 ФАТФ, која се тиче циљаних финансијских санкција које се односе на финансирање ширења оружја за масовно уништење, у мају 2018. године донет је Закон о допунама Закона о ограничавању

располагања имовином у циљу спречавања тероризма и ширења оружја за масовно уништење.

Закон се примењује са подзаконским актом и то Правилником о начину обавештавања физичких и правних лица о променама на листи означених лица и о начину достављања обавештења, информација и података о означеном лицу и његовој имовини („Службени гласник РС“, бр. 78/2018).

Мишљење о примени закона и прописа донетих на основу закона који се доносе на предлог Управе за спречавање прања новца

Група за правне послове и усклађивање прописа са међународним стандардима припрема и даје мишљења о примени Закона о спречавању прања новца и финансирања тероризма, Закона о ограничавању располагања имовином у циљу спречавања тероризма и ширења оружја за масовно уништење и подзаконских прописа донетих на основу истих.

Мишљења се налазе на сајту Управе у делу Стручна мишљења

<http://www.apml.gov.rs/pretraga-strucnih-misljenja>

Реализација активности из Акционог плана за спровођење Стратегије за борбу против прања новца и финансирања тероризма за период 2022-2024

Ради реализације активности из Акционог плана за спровођење Стратегије за борбу против прања новца и финансирања тероризма за период 2022-2024, представник Групе именован је за члана у следећим Стручним тимовима:

- Стручни тим ради анализе нормативног оквира, његове примене и постојећег стања у секторима означеним вишим степеном ризика од финансирања тероризма (издаваоци електронског новца, платне институције и др);
- Стручни тим ради анализе везаних за рад надлежних органа у вези са уписом и брисањем из регистра, евиденцијом и сарадњом са непорофитним организацијама, у партиципативном процесу и ради израде посебне анализе активности непрофитног сектора, у партиципативном процесу у циљу смањења рањивости од финансирања тероризма;
- Стручни тим ради анализе правног оквира којим се регулише пренос физички преносивих средстава плаћања;
- Стручни тим за израду анализе претњи у вези са пословањем институција електронског новца из трећих држава;
- Стручни тим за израду посебне процене ризика од прања новца и финансирања тероризма за сектор некретнина, па је за потребе рада овог Стручног тима сачињена *Анализа о промету непокретности у Републици Србији и релевантним субјектима у систему за борбу против прања новца и финансирања тероризма* и
- Стручни тим за регионалну процену ризика правних лица и лица страног права за регион Балкана, па је за потребе рада овог Стручног тима сачињена *Анализа одређених фактора ризика од прања новца, финансирања тероризма и финансирања ширења оружја за масовно уништење у поступку оснивања привредних друштава и значај јавних бележника у том поступку.*

Учествовање у изради, изменама и допунама прописа из надлежности других органа

Представник Групе члан је следећих Радних група:

- за израду Нацрта закона о изменама и допунама Закона о посредовању у промету и закупу непокретности;
- за израду нацрта Закона о централној евиденцији стварних власника;
- за израду Националне стратегије за борбу против корупције за период од 2023 – 2028. године и пратећег Акционог плана.

Остале надлежности Групе за правне послове и усклађивање прописа са међународним стандардима

Поред напред наведеног, ова Група:

- поступа по захтевима за остваривање права на приступ информацијама од јавног значаја, сходно члану 16. Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја (“Службени гласник РС”, бр. 120/2004, 54/2007, 104/2009, 36/2010 и 105/2021);
- доставља мишљење Министарству привреде о непостојању сметњи на страни купца, односно стратешког инвеститора за закључење уговора, пре закључења уговора, сходно члану 13. став 1. Закона о приватизацији („Службени гласник РС“, бр. 83/14, 46/15, 112/15 и 20/16- аутентично тумачење);
- даје мишљење на прописе у надлежности другог органа;
- поступа по захтевима Народне банке Србије за достављање података у вези са постојањем сумње у погледу прања новца и финансирања тероризма у поступку издавања дозволе за рад.

Стручни испит за издавање лиценце за обављање послова овлашћеног лица

Током 2023. године Управа је спровела укупно 4 стручна испита, од којих се сваки састоји од писменог дела (теста) и усменог дела.

На основу чл. 18. Правилника о стручном испиту за издавање лиценце за обављање послова овлашћеног лица, Управа је издала укупно 68 лиценци за обављање послова овлашћеног лица.

МЕЂУНАРОДНА САРАДЊА

Активности у Комитету Савета Европе MONEYVAL

У току 2023. године одржана су два пленарна заседања Комитета MONEYVAL (у даљем тексту: Манивал) – 65. заседање 22–26. 5. 2023. и 66. заседање од 11–15. 12. 2023. године у Стразбуру, на којима је учествовала делегација Србије коју су чинили в.д. директора Управе, представник МУП и Народне банке Србије.

У току 2023. године Србија је извештавала о напретку у погледу испуњености Препоруке 15 (нова технолошка достигнућа), конкретно критеријума 15.11, који се односи на међународну сарадњу у погледу надзора над пружаоцима услуга у вези са дигиталном имовином. Сарадњом Управе са НБС и КХОВ оцена испуњености Препоруке 15 у Р. Србији поправљена је на *у великој мери усклађен*, што је и констатовано у 5. Извештају о напретку (5th Follow-Up Report), који је усвојен на децембарском заседању Манивала.

Такође, Србија је била известилац о напретку Кипра у погледу испуњавања Препоруке 8 (непрофитни сектор) и Препоруке 31 (Овлашћења надлежних истражних органа), а оцене и аргументација које су Управа и НБС у сарадњи износили садржани су у 3. Извештају о напретку Кипра, који је усвојен на децембарском заседању Манивала.

В.д. директора Управе део је евалуаторског тима Манивала за 5. круг евалуације Босне и Херцеговине, за део који се тиче истражних и репресивних органа. Посета на терену у трајању од скоро три радне седмице планирана је за фебруар 2024. године. У контексту евалуације БиХ, на захтев Секретаријата Манивала Управа је у име делегације Србије доставила податке надлежних органа Србије (полиције, тужилаштва, Министарства правде, Управе царина, НБС и КХОВ) о сарадњи са органима БиХ.

Дана 25. 4. 2023. године у Варшави, Пољска, одржан је састанак Манивала на високом нивоу, чији је домаћин било Министарство финансија Пољске. На састанку су учествовали в.д. директора Управе и помоћник министра финансија.

Такође, у Стразбуру је 9–10. 11. 2023. одржана 15. конференција држава потписница Варшавске конвенције на којој је, због специфичности претежне теме заседања, представник Р. Србије био из Министарства правде, а не из Управе.

У контексту припрема за 6. круг евалуација, Управа се 2023. ангажовала на подстицању што ширег круга државних органа да учествују у обукама о међународним стандардима. Између осталог, крајем 2023. године Управа у сарадњи са надлежним државним органима утврдила листу кандидата који би похађали обуку за евалуаторе у 6. кругу евалуације. Поред представника других органа, Управа је истакла и своје кандидате за обуку. Обука евалуатора је изузетно значајна како за Манивал – ради квалитетног спровођења следећег – 6. круга евалуација, тако и за Србију, имајући у виду предстојећу евалуацију Србије у 6. кругу.

Сарадња са FATF

FATF (Financial Action Task Force) је међународно тело које поставља глобалне стандарде за борбу против прања новца и финансирања тероризма, а чија је испуњеност у појединачним државама предмет оцене (евалуације) од стране регионалних тела која функционишу по узору на FATF (*FATF-style regional bodies, FSRBs*), што је у случају Р. Србије Комитет Манивал.

Део ангажмана Управе на изградњи капацитета и ширења знања о међународним стандардима резултирао је и учешћем два представника Управе на обуци FATF стандардима у Центру FATF за обуку у Бусану, Јужна Кореја, 29.5 – 2. 6. 2023. , као и два представника МУП 11–15. 9. 2024. године. Службеници Управе такође учествовали су и на обуци о тзв. ICRG процесу (у питању је процес појачаног праћења од стране FATF и сарадње са државом због недовољно добрих оцена у извештају о евалуацији), која је одржана у седишту FATF у Паризу, 30. 10 – 2. 11. 2023. године. Представник Управе похађао је обуку за тренере стандарда FATF (*Train the Trainers*) у Центру FATF за обуку у Бусану, Јужна Кореја, 27. 11 – 2. 12. 2023. године.

Управа, МУП, НБС и КХОВ заједно су припремили одговоре на Упитник FATF о групном финансирању (енг. *crowdfunding*) у сврхе финансирања тероризма.

Активности у Егмонт групи

Егмонт група је глобална асоцијација финансијскообавештајних служби, која промовише сарадњу и омогућава размену финансијскообавештајних података преко свог заштићеног вебсајта. Чланице Егмонт групе морају да испуњавају одређене стандарде и критеријуме који су садржани у Повељи Егмонт групе и Принципима за размену информација. Егмонт група у марту 2024. броји 174 чланице.

Егмонт група састаје се једном годишње у пуном саставу и још једном на нивоу радних група. У 2023. години одржана су три битна заседања.

Годишњи састанак радних и регионалних група Егмонт групе одржан је од 30. 1. до 3. 2. 2023. године у Дакару, Сенегал. Учествовало је 287 делегата чланица ЕГ и 12 посматрача и један међународни партнер на 15 различитих састанака чија је тема била унапређење капацитета чланица ЕГ, унапређење размене информација и сарадња на постизању циљева ЕГ и размене искустава и знања. Управа није имала представника на овим састанцима

29. годишње планарно заседање Егмонт групе одржано је 3-7. јула 2023. године у Абу Дабију, УАЕ. Учествовала су 533 делегата (уз 12 посматрача и једног међународног партнера). Овај пленум је значајан по томе што су Шефови ФОС 5. јула донели стратешки битну одлуку да се са старог информатичког система Егмонт групе за размену информација пређе на једну модерну колаборативну информатичку инфраструктуру која је пуштена у рад од 1. 10. 2023. године. Управу је представљао помоћник директора који је осим на састанцима Шефова ФОС, учествовао и у раду Радне групе ЕГ за чланство, подршку и усклађеност (*Membership, Support and Compliance Working Group – MSCWG*), као и на састанку регионалне групе Европа II.

Осим ова два редовна заседања, Председница ЕГ је 18. 10. 2023. године сазвала и посебну седницу Шефова ФОС (највишег тела ЕГ које одлучује у пленуму на основу консензуса), у

виртуелном формату, чија је једина тема била расправа о извештају и препорукама Егмонт комитета у вези са односом Егмонт групе према чланству ФОС Руске Федерације у Егмонт групи.

Сарадња са Евроазијском групом за борбу против прања новца и финансирања тероризма (ЕАГ)

ЕАГ је регионално тело по узору на FATF, за Руску Федерацију, државе бившег Совјетског Савеза које припадају Азији, Индију и Кину. Управа има статус посматрача у ЕАГ од 2010. године. У току 2023. године одржана су два пленума ЕАГ, заједно са састанцима радних група (тзв. пленарна недеља). Прва пленарна недеља одржана је 5– 9. јуна 2023. године у Алматију, Казахстан, и на догађају су учествовали помоћница директора Управе и руководиоца Групе за спречавање финансирања тероризма, који је уједно и члан Радне групе за типологије. На другом пленарном догађају, који је одржан 4– 8. децембра 2023. године у Санији, Кина, Управа није имала представника.

У току 2023. године Управа је заједно са МУП, НБС и КХОВ одговарала на Упитник ЕАГ о праћењу ризика употребе дигиталне имовине у криминалне сврхе.

Остала међународна сарадња

Билатерална сарадња са Уједињеним Арапским Емиратима

Ради даљег унапређења међусобне сарадње, представници надлежних органа Уједињених Арапских Емирата су 2– 3. фебруара 2023. године боравили у Београду и сусрели се са представницима надлежних органа Републике Србије. В.д. директора Управе и директор финансијскообавештајне службе Уједињених Арапских Емирата Али Фејзал Балави (Ali Faisal Ba'Alawi) потписали су 2. 2. 2023. године у Београду споразум о међусобној сарадњи две финансијскообавештајне службе. Иако постојање споразума није предуслов за сарадњу и размену информација, која се успешно одвија већ дужи низ година, његово потписивање и састанци на високом нивоу, који су одржани 2. и 3. фебруара између делегација састављених од представника надлежних државних органа две државе, били су непроцењиво вредна прилика за размену искустава и информација о начинима унапређења система за спречавање прања новца, финансирања тероризма и финансирања ширења оружја за масовно уништење.

Утврђене су и области и питања од обостраног интереса, а у току 2023. године настављени су контакти и састанци који се односе на област спречавања финансирања ширења оружја за масовно уништење.

Такође, на позив органа УАЕ, два представника Управе учествовали су на конференцији о спречавању финансирања пролиферације 17. и 18. маја 2023. у Дубаију.

Сарадња са Америчком амбасадом, OPDAT, EXBS

У 2023. години настављене су обуке о ПДВ преварама у којима представници Управе наступају као предавачи а које су намењене представницима тужилаштва. Што се тиче Програма контроле извоза и безбедности граница (*Export Control and Related Border Security*

Assistance (EXBS) Program), у периоду 17– 22. 9. 2023. године организована је студијска посета Сједињеним Америчким Државама као једна од активности која доприноси реализацији Акционог плана Републике Србије за процену ризика од финансирања пролиферације. Програм води Биро за међународну безбедност и спречавање ширења оружја за масовно уништење (*Bureau of International Security and Nonproliferation*) при Стејт департменту. Иначе, сарадња са овим програмом одвија се и кроз састанке и онлајн радионице о покушајима кршења, или о самом кршењу или избегавању санкција Уједињених нација, и усмерене су у великој мери на надзорне органе и то оне изван финансијског сектора.

Сарадња са GIZ

Управа за спречавање прања новца сарађује са Немачком агенцијом за међународну сарадњу – GIZ у оквиру Глобалног програма GIZ за борбу против незаконитих финансијских токова (*Global Programme Combating Illicit Financial Flows*). У 2023. години у организацији GIZ предстаници Управе учествовали су на састанцима/конференцијама у Скопљу, Драчу и Будви, на тему стратешког партнерства у борби против прања новца и финансирања тероризма, сарадње са непрофитним сектором и криптовалута. В.д. директора Управе учествовао је на 2. регионалној размени за директоре ФОС са Западног Балкана у Тирани, 6–7. 6. 2023. године. Такође, Канцеларија GIZ у Београду пружа подршку Управи у комуникацији са пружаоцима рачуноводствених услуга, над којима Управа врши надзор у смислу спровођења мера и радњи за спречавање прања новца и финансирања тероризма.

Такође, GIZ је у претходној години организовао неколико састанака представника Управе са представницима правосуђа у Београду и у унутрашњости на тему прекршаја и привредних преступа од стране пружалаца рачуноводствених услуга у смислу Закона о спречавању прања новца и финансирања тероризма.

Активности у процесу преговора са Европском унијом

Управа пружа допринос процесу преговора са Европском унијом и то праћењем стандарда Европске уније у области спречавања прања новца и финансирања тероризма и правовременим планирањем усклађивања прописа са тим стандардима.

Управа, с тим у вези, учествује и у раду преговарачких поглавља 4 – слободно кретање капитала, 24 – правда, слобода и безбедности 31 – спољна, безбедносна и одбрамбена политика. У раду ових преговарачких поглавља није било битнијих активности у току 2023. године.

ФИНАНСИЈСКО ИНФОРМАЦИОНИ ПОСЛОВИ – АНАЛИТИКА

Сектор за аналитику и спречавање финансирања тероризма чине Група за преданалитику, Одсек за анализу сумњивих трансакција, Одсек за сарадњу са другим државним органима и Група за спречавање финансирања тероризма.

У току 2023. године у Сектору за аналитику и спречавање финансирања тероризма отворено је укупно 1.049 нових предмета. Поред рада на новоотвореним предметима аналитичари су поступали и по великом броју предмета који су отворени претходних година.

ГРУПА ЗА ПРЕДАНАЛИТИКУ И ОДСЕК ЗА АНАЛИЗУ СУМЊИВИХ ТРАНСАКЦИЈА

У току 2023. године обвезници су Управи пријавили укупно 1.464 извештаја о сумњивим активностима. Преглед пријављених извештаја о сумњивим активностима по обвезницима приказан је у следећој табели:

Обвезници	Број пријављених извештаја о сумњивим активностима
Банке	791
Рачуновође	1
Ревизори	11
Осигуравајуће компаније	15
Факторинг друштва	-
Брокерско-дилерска друштва	13
Поштански оператори	8
Агенти за посредовање у промету непокретностима	1
Адвокати	-
Јавни бележници	197
Платне институције	279
Приређивачи он-лајн игара на срећу	33

Мењачи	91
Лизинг компаније	6
Пружаоци услуга повезаних са дигиталном имовином	18
Укупно	1.464

Као што се из горе приложеног табеларног приказа може видети, највећи број извештаја о сумњивим активностима у 2023. години пријављен је Управи од стране банака, платних институција и јавних бележника.

Од укупног броја пријављених извештаја о сумњивим активностима, 684 извештаја се везује за раније отворене предмете тј. предмете отворене у претходним годинама, док је за 780 извештаја отворен нови преданалитички предмет.

Анализом извештаја о сумњивим активностима уочено је да се висок проценат истих и даље односи на типологију прања новца кроз наводни откуп секундарних сировина, што указује на неопходност додатног ангажовања свих учесника у систему за спречавање и борбу против прања новца како би се наведена појава сузбијала на ефикаснији начин.

Такође, велики број пријављених извештаја о сумњивим активностима се односи на трансакције између повезаних правних лица и сумњу у економску оправданост истих.

Затим, уочен је повећани број пријављених сумњивих активности које се односе на исказивање лажних података у пореским ПДВ пријавама по основу набавке добара и на тај начин се остварује неосновани повраћај ПДВ-а, чиме је оштећен буџет Републике Србије.

Такође, један број пријављених извештаја о сумњивим активностима односи се на трговање дигиталном имовином, што може указати на то да у наредном периоду треба очекивати повећање броја и укупне вредности трансакција које се односе на куповину дигиталне имовине.

Трговина аутомобилима наставља да фигурира као једна од типологија прања новца. Новац непознатог порекла уплаћује се по основу пазара у корист правног лица које се бави продајом аутомобила. Правно лице новац даље по основу фиктивних фактура трансферише у корист другог домаћег правног лица са чијих рачуна се врше плаћања ка правним лицима у иностранству по основу куповине аутомобила.

Уочене су уплате уз високим износима на рачуне физичких лица од више привредних друштава и предузетника, након чега се средства подижу у готовини. Сумња се да су ова физичка лица заправо ангажована од стране различитих криминалних група, и да се средства након подизања враћају налогодавцима уз задржавање процента.

Такође, наставио се тренд преузимања привредних субјеката од стране физичких лица за која постоје сазнања да су у ранијем периоду била власници и законски заступници привредних друштава која су након статусних промена ликвидирана. Сумња се да су ови привредни субјекти злоупотребљени у сврху стварања привада стварног пословања са

другим привредним субјектима првенствено у циљу неоснованог умањења и избегавања различитих пореских обавеза.

Важно је напоменути да су сва лица из извештаја о сумњивим активностима о којима информације иницијално нису прослеђене неком од надлежних државних органа или партнерским службама из разлога што је након спроведене анализе процењено да у датом тренутку нема основа за сумњу у извршење неког од кривичних дела и даље под мониторингом прате и након пријављених нових готовинских или сумњивих трансакција или других релевантних сазнања, врши се додатна анализа и доноси се нова процена о евентуалном прослеђивању информације.

Управа је у 2023. години у циљу прикупљања додатних података неопходних за анализу обвезницима по Закону о спречавању прања новца и финансирања тероризма упутила укупно 10.312 захтева.

Посебно треба указати на активности Сектора за аналитику и спречавање финансирања тероризма које су биле усмерене на реализацију превентивне улоге Управе за спречавање прања новца као једне од њених основних улога у систему за спречавање и борбу против прања новца. Наиме, током 2023. године одржан је већи број стручних скупова и обука и остварена је непосредна комуникација са овлашћеним лицима код великог броја обвезника из различитих сектора који су у пракси препознати као најризичнији са аспекта претњи и изложености ризику да буду злоупотребљени у сврху прања новца, на којима је сугерисано да треба већу пажњу усмерити на примену оних одредаба Закона о спречавању прања новца и финансирања тероризма које су, пре свега, усмерене на превентивно деловање. С тим у вези, обвезницима је указано на потребу чешћег позивања на одредбе Закона које говоре о обавези обвезника да одбију успостављање пословног односа са клијентом, односно о обавези да се пословни однос раскине у случајевима када обвезник не може да изврши одговарајуће радње и мере познавања и праћења странке. Наведена активност резултирала је повећаним бројем раскинутих/неуспостављених пословних односа обвезника са таквим клијентима уз очекивање да ће се позитиван тренд наставити и у наредном периоду.

ОДСЕК ЗА САРАДЊУ СА ДРУГИМ ДРЖАВНИМ ОРГАНИМА

Тужилаштва

Надлежна тужилаштва су у току 2023. године Управи упутила 125 захтева.

Тужилаштво	Број захтева
Јавно тужилаштво за организовани криминал	25
Виша јавна тужилаштва	98
Основна јавна тужилаштва	2

Образложење сумње у прање новца најчешће се везује за пореску утају, злоупотребу положаја одговорног лица, преварне радње, ненаменско трошење средстава, проневере, недозвољена производња и стављање у промет опојних дрога, удруживање ради вршења кривичних дела и друго. Такође, део захтева тужилаштва односио се и на потребу прибављања података о лицима којима су на граничним прелазима Републике Србије привремено одузета средства за која се сумња да потичу од нелегалних активности.

Управа своје информације код којих постоји сумња да се ради о извршењу кривичног дела прања новца прослеђује надлежним тужилаштвима сходно потписаном Споразуму са Републичким јавним тужилашвом од 26. априла 2017. године. У току 2023. године Управа је проследила укупно 102 информације надлежним тужилаштвима.

Тужилаштво	Број прослеђених Извештаја
Јавно тужилаштво за организовани криминал	7
Тужилаштво за високотехнолошки криминал	2
Виша јавна тужилаштва	93

Највећи број анализа и информација о сумњи у активности које указују на прање новца прослеђен је вишим јавним тужилаштвима, Посебним одељењима за сузбијање корупције, укупно 93, затим Јавном тужилаштву за организовани криминал 7 информација и Тужилаштву за високотехнолошки криминал 2 информације.

Регионална распоређеност прослеђених информација Вишим тужилаштвима приказана је у табели која следи.

Више јавно тужилаштво	Број прослеђених Извештаја
Београд	50
Краљево	10
Ниш	3
Нови Сад	30

У највећем броју случајева информације су тужилаштвима прослеђене због сумње у симуловане правне послове за које постоје претпоставке да иза тих послова не стоји економска оправданост (стварна купопродаја роба и услуга) већ за циљ углавном имају извлачење средстава са рачуна правних лица, због сумње у коруптивна кривична дела, трговину наркотицима, фалсификовање пословне документације као и сумња у нелегално порекло трансферисаних средстава.

Управа је активно учествовала и у финансијским истрагама, а на основу више захтева који су упућени од стране тужилаштва током 2023. године.

Уочена појава већег броја пријава о сумњивим активностима које имају исти модус операнди, а које су након анализе Управе прослеђене у даљу надлежност тужилаштва, указала је на потребу израде стратешких анализа.

Министарство унутрашњих послова

Министарство унутрашњих послова је, због сумње у прање новца или финансирање тероризма, у 2023. години Управи упутило 98 захтева. На захтев Министарства унутрашњих послова поред провера из расположивих база Управе (базе готовинских и сумњивих трансакција), прикупљани су подаци о прометима по рачунима (у просеку за период од 5 година), преносу новца путем платних институција и подаци од партнерских служби преко ЕГМОНТ групе.

У току анализе извештаја о сумњивим активностима који су пријављени од стране обвезника, Управа је Министарству унутрашњих послова упутила 31 захтев у којима су затражене информације о кривичним делима, везама са криминалним групама у Републици Србији и свим другим оперативним подацима са којима располажу. Активности лица која су била предмет анализе указивала су на сумњу у легално порекло средстава, трговину наркотицима, преварне радње, коруптивна кривична дела и финансирање тероризма.

Безбедносно-информативна агенција

У току 2023. године Безбедносно-информативна агенција је Управи упутила укупно 45 захтева где је било потребно поред расположивих база проверити промете по рачунима као и трансакције вршене преко платних институција. Највећи број размењених информација односио се на сумњу у трговину наркотицима, кријумчарење људима, финансирање тероризма, везу са криминалним организацијама и трансфере новца сумњивог порекла на рачуне у Републици Србији.

Такође, након извршених анализа пријављених извештаја о сумњивим активностима Управа је Безбедносно-информативној агенцији на даљу надлежност проследила укупно 30 информација. Највећи број прослеђених информација односио се на стране држављане који поседују рачуне или врше трансакције у пословним банкама у Србији, а чије се активности могу довести у сумњу са стварном сврхом извршених трансакција, трговином наркотицима, преварама, прањем новца и финансирањем тероризма.

Пореска управа

У 2023. години Пореска управа је Управи упутила 16 захтева за доставу података, док су од стране Управе на даљу надлежност Пореској управи прослеђене 93 информације. Велики број прослеђених информација се односи на сумњу да су извршена плаћања на основу лажних рачуна ка привредним субјектима која наведена средства даље трансферишу на основу фиктивне пословне сарадње ка рачунима физичких лица и предузетника након чега се средства подижу у готовини.

Затим, уочене су и трансакције које су се односиле на злоупотребе личних рачуна физичких лица у пословне сврхе, а у циљу прикривања пореских обавеза.

Сумњиве активности које се односе на неосновани повраћај позајмица оснивача за ликвидност су још увек присутне али у знатно мањем обиму.

У прилог добро препознатих активности које могу указати на сумњу у постојање елемената кривичног дела пореске утаје указује и чињеница да су у току 2023. године од стране Пореске управе, а на основу информација Управе утврђене пореске неправилности и донета решења са укупно утврђеном пореском обавезом у износу од РСД 2.082.045.072,59.

Агенција за спречавање корупције

Агенција за спречавање корупције је у току 2023. године Управи упутила 4 захтева која су се односила на сумњу у несразмеру примања и имовине функционера и повезаних лица која је пријављена Агенцији.

Народна банка Србије

Народна банка Србије је у току 2023. године у складу са Споразумом о сарадњи у области спречавања прања новца и финансирања тероризма, закљученим између Управе и НБС, Управи упутила 48 захтева за проверу података који су се односили на пријављене трансакције обвезника (број и квалитет пријављених сумњивих и готовинских трансакција) и проверу података који се односе на лица која купују уделе у банкама као и лица која намеравају да обављају послове посредовања у осигурању.

Управа Царина

Управа Царина је током 2023. године због сумње у постојање елемената кривичног дела прања новца проследила укупно 10 информације. У истом периоду на даље поступање надлежном органу Управа је упутила 20 захтева за доставу информација из њихове надлежности.

Сарадња са партнерским службама из иностранства

У току 2023. године Управа је одговорила на 114 захтева партнерских служби. Захтеви су се углавном односили на држављане Републике Србије са рачунима у иностранству за које се доводе у везу са криминалним групама или криминалним активностима, као и на стране држављане који имају рачуне у пословним банкама у Србији или су учесници у криминалним активностима у Србији.

Управа је, у току рада по аналитичким предметима, страним партнерским службама упутила укупно 98 захтева. Захтеви су се највећим делом односили на нерезиденте који имају рачуне или пословне активности у Србији, а због сумње у порекло средстава или пословање истих. Такође, део захтева упућен је страним партнерским службама у циљу идентификовања имовине домаћих лица у иностранству.

Преглед партнерских служби са којима је размењено највише информација у 2023. години је приказан у следећој табели:

	Захтеви страних партнерских служби	Захтеви Управе
Северна Македонија	9	9
Босна и Херцеговина	11	3
Немачка	9	4
Италија	4	5
Летонија	4	1
Малта	7	0
Црна Гора	21	4
Руска Федерација	3	10
Словенија	6	2
Швајцарска	5	2
Сједињене Америчке Државе	3	5

ГРУПА ЗА СПРЕЧАВАЊЕ ФИНАНСИРАЊА ТЕРОРИЗМА

Надлежност Групе за спречавање финансирања тероризма су студијско-аналитички и студијско-оперативни послови који се односе на: пријем, евидентирање и унос извештаја у базу података, анализу примљених извештаја на дневном нивоу и других информација које достављају обвезници по Закону о спречавању прања новца и финансирања тероризма а који се односе на финансирање тероризма; израду захтева за достављање података од обвезника, државних органа, као и страних финансијско-обавештајних служби; прикупљање и анализу података на иницијативу државних органа за покретање поступка прикупљања података у Управи; израду одговора на захтеве државних органа који се односе на финансирање тероризма; давање препорука обвезницима о пријави сумњивих трансакција у вези са финансирањем тероризма; учествовање у изради типологија и трендова финансирања тероризма; учествовање у изради процене ризика од финансирања тероризма на националном нивоу.

Током 2023. године представници Групе за спречавање финансирања тероризма су, у сарадњи са другим релевантним државним органима, учествовали у извршењу активности предвиђених Акционим планом за спровођење Стратегије за борбу против прања новца и финансирања тероризма 2022-2024 (у даљем тексту Акциони план). Акциони план укључује и неиспуњене активности из Акционог плана за спровођење мера Процене ризика од финансирања тероризма чиме је био обезбеђен континуитет у рада државних органа, који је успостављен приликом спровођења активности у циљу скидања са ФАТФ-ове листе. Стратегија за борбу против прања новца и финансирања тероризма (2020-2024) има за циљ да у потпуности заштити привреду и финансијски систем државе од опасности које узрокују прање новца, финансирање тероризма и ширења оружја за масовно уништење, чиме се кроз активну сарадњу јавног и приватног сектора и приступ заснованом на анализи и процени ризика јачају систем и интегритет институција финансијског и нефинансијског сектора и доприноси безбедности, сигурности и владавини права.

Током 2023. године, Група за спречавање финансирања тероризма је извршила проверу свих сумњивих ентитета из захтева других државних органа, страних партнерских служби и пријава о сумњивим активностима чиме је спроведена Мера 4.1 из Акционог плана.

Поред провера сумњивих ентитета на захтев страних партнерских служби, представници Групе за спречавање финансирања тероризма су редовно учествовали у ажурирању ФАТФ-овог Извештаја о финансирању ИСИЛ-а, Алкаиде и њихових чланова, као и на радионицама у организацији Евроазијске групе.

СТРАТЕШКЕ АКТИВНОСТИ СЕКТОРА ЗА АНАЛИТИКУ И СПРЕЧАВАЊЕ ФИНАНСИРАЊА ТЕРОРИЗМА

У циљу сагледавања рањивости одређених сектора од прања новца и финансирања тероризма и ефикасног смањења истих у Сектору за аналитку и спречавање финансирања тероризма су одрађене следеће стратешке анализе, препоруке и процене ризика:

- Ажурирање анализе која се односи на откуп секундарних сировина и његова злоупотреба у сврху прања новца и извлачења средстава са рачуна правних лица;
- Донете су препоруке за пријављивање сумњивих активности;
- Регионална процена ризика од прања новца и финансирања тероризма која се односи на различите правне форме;
- Рањивост сектора коцкања и клађења када се ради о прању новца и финансирању тероризма.

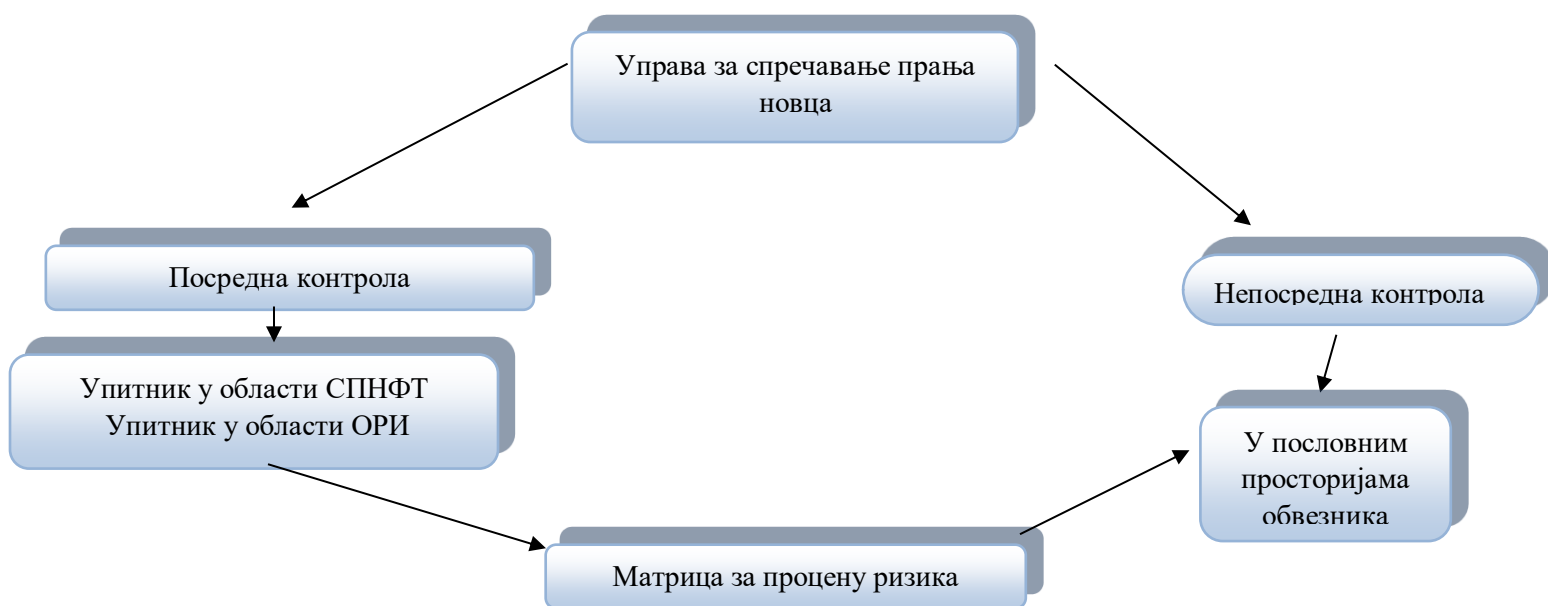
Такође, запослени у Сектору за аналитку и спречавање финансирања тероризма су током 2023. године као чланови стручних тимова учествовали у изради следећих анализа:

- Анализа нормативног оквира, његове промене и постојећег стања у секторима означеним вишим степеном ризика од финансирања тероризма у складу са резултатима Националне процене ризика;
- Анализа претњи у вези са пословањем институција електронског новца из трећих земаља.

НАДЗОР НАД ПРИМЕНОМ ЗАКОНА КОД РАЧУНОВОЋА И ФАКТОРИНГ ДРУШТАВА

У 2023. години Управа за спречавање прања новца је у складу са чланом 104. став 1. тачка 1) и чланом 105-108. Закона, вршила посредан и непосредан надзор над применом овог закона код предузетника и правних лица који се баве пружањем рачуноводствених услуга и факторинг друштава (у даљем тексту: обвезници).

Такође, Управа за спречавање прања новца је у 2023. години вршила посредан и непосредан надзор обвезника над применом Закона о ограничавању располагања имовином у циљу спречавања тероризма и ширења оружја за масовно уништење, као и непосредан надзор обвезника над применом Закона о Централној евиденцији стварних власника.

Поред наведеног, Управа је у току 2023. године, код обвезника извршила и анализу прекограничних претњи. Од обвезника су тражени подаци о држави седишта странака са којима су имали успостављен пословни однос у 2022. години (закључно са даном 31.12.2022. године), о државама у којима су њихове странке пословале у наведеном периоду, о степену ризика странака у који су странке биле сврстане на дан 31.12.2022. године, а на основу извршене анализе ризика из члана 6. Закона, података о форми странака, као и података да ли је у власничкој структури странака постојао траст у наведеном периоду.

Посредан надзор

Управа врши посредан надзор над обвезницима из своје надлежности слањем Упитника о активностима обвезника у области спречавања прања новца и финансирања тероризма и Упитника о активностима обвезника у вези са ограничавањем располагања имовином у циљу спречавања тероризма и ширења оружја за масовно уништење.

Питања у Упитнику о активностима обвезника у области спречавања прања новца и финансирања тероризма су подељена у седам целина: општи подаци о обвезнику, активности обвезника, подаци о странкама, достављање података Управи, радње и мере из области спречавања и откривања прања новца, радње и мере из области спречавања и откривања финансирања тероризма и остале радње и мере које обвезник обавља, а у Упитнику о активностима обвезника у вези са ограничавањем располагања имовином у циљу спречавања тероризма и ширења оружја за масовно уништење питања су подељена на две целине: општи подаци о обвезнику и активности обвезника.

Критеријуми на основу којих се одређује којим обвезницима ће се слати упитници, кад је реч о предузетницима и правним лицима који се баве пружањем рачуноводствених услуга, је број запослених, годишњи приход и нето добитак правног лица или предузетника. Када су у питању факторинг друштва, Упитник о активностима обвезника у области спречавања прања новца и финансирања тероризма се шаље свим регистрованим факторинг друштвима, која располажу подацима из Упитника.

Укупан број предузетника и правних лица који се баве пружањем рачуноводствених услуга, а који су уписани у Регистар пружалаца рачуноводствених услуга који води АПР, у Републици Србији у 2023. години, био је преко 5500, а укупан број факторинг друштава на дан 31. 12. 2023. године је био 22.

Посредном контролом је у 2023. години било обухваћено 315 предузетника и правних лица који се баве пружањем рачуноводствених услуга. Посредна контрола је завршена код свих 315 посредно контролисаних рачуновођа.

У 2023. години Управа је започела и завршила и посредан надзор над 17 друштава за ревизију која, поред послова ревизије, обављају и послове пружања рачуноводствених услуга, као и над 17 факторинг друштава.

Превентивно деловање

Сврха оваквог облика деловања инспекције је и подизање свести код обвезника везано за ове области, као и предочавање важности и улоге коју имају у целокупном систему за борбу против прања новца и финансирања тероризма.

Током 2023. године, као вид превентивног деловања, Управа је упутила 484 смерница - инструкција за рад новооснованим предузетницима и правним лицима која се баве пружањем рачуноводствених услуга и четири новооснованим факторинг друштвима, а ради

уознавања са њиховим обавезама прописаним ЗСПНФТ-а, и Законом о ограничавању располагања имовином у циљу спречавања тероризма и ширења оружја за масовно уништење и подзаконским актима.

У наведеним смерницама обвезници су подучени о местима на сајту Управе где могу пронаћи законе и подзаконске акте, а рачуновође су подучене и о месту на сајту Управе где могу пронаћи Приручник о примени ЗСПНФТ-а за рачуновође са моделима интерних аката.

Непосредан надзор

Непосредан надзор се обавља у просторијама контролисаног субјекта или правног лица са којима је исти директно или индиректно повезан, и то увидом у опште и појединачне акте, евиденције и документацију, као и пословне књиге, изводе рачуна, кореспонденције и друга документа, узимањем изјаве од одговорног лица или осталих запослених у субјекту надзора, као и тражењем података од државних органа и ималаца јавних овлашћења и прегледом документације.

Приликом израде Плана непосредног надзора за 2023. годину примењен је приступ заснован на процени ризика, који подразумева да ће обвезници, за које се оцени да приликом обављања своје регистроване делатности имају већу изложеност ризику од прања новца и финансирања тероризма, имати приоритет код утврђивања динамике Плана надзора.

Као критеријуми за оцену изложености ризику од прања новца и финансирања тероризма, коришћени су следећи елементи:

- 1) резултати Националне процене ризика од прања новца и финансирања тероризма;
- 2) резултати посредног надзора – у случају да они указују на то да постоје одређене неправилности;
- 3) број запослених код обвезника;
- 4) годишњи приход обвезника;
- 5) сазнања која су добијена од стране других државних органа, као и НН лица;
- 6) сазнања добијена претрагом база Управе.

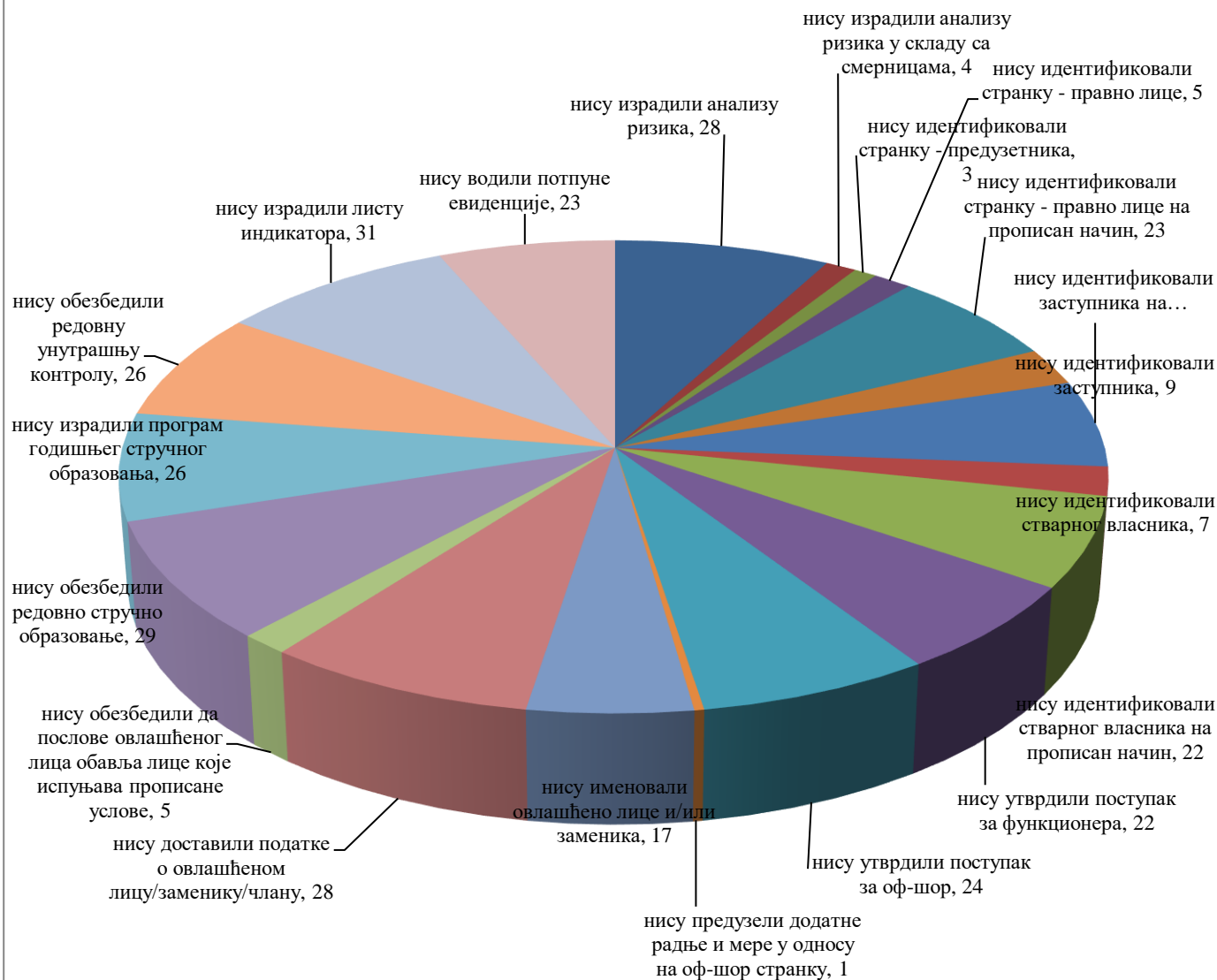
Непосредан надзор над применом Закона

У 2023. години Управа је извршила непосредан надзор над 44 обвезника из своје надлежности, и то над 43 рачуновођа – 27 правних лица и 16 предузетника и над 1 факторинг друштвом.

У извршених 39 редовних непосредних контрола над рачуновођама над применом ЗСПНФТ-а, који су обављени у 2023. години, утврђене су неправилности, и то 220 привредних престапа и 139 прекршаја. Код три правна лица која се баве пружањем рачуноводствених услуга нису утврђене неправилности. Код једног контролисаног факторинг друштва утврђено је 6 неправилности.

Укупан број неправилности утврђених у непосредним контролама над применом ЗСПНФТ-а код 42 рачуновођа, које су извршене у 2023. години, је 359 (приказаних у доњој табели).

Неправилности утврђене у 2023. години

За све неправилности утврђене у 2023. години у поступцима непосредних надзора над применом ЗСПНФТ-а, а који су извршени у 2022. години и 2023. години, као и у поступцима непосредних надзора који су извршени 2022. године, укупно је поднето 15 пријава за привредни преступ против правних лица која се баве пружањем рачуноводствених услуга и 14 захтева за покретање прекршајног поступка против предузетника који се баве пружањем рачуноводствених услуга.

Такође, у поступцима непосредних надзора је утврђено да седам контролисаних обвезника - рачуновођа не поседује лиценцу и да нису уписани у Регистар пружалаца рачуноводствених услуга. Против једног обвезника је поднета кривична пријава у 2023. години, а против осталих обвезника ће у току 2024. године бити поднете кривичне пријаве

надлежним јавним тужилаштвима због основане сумње да су извршили кривично дело из члана 353. Кривичног законика - неовлашћено бављење одређеном делатношћу.

Непосредан надзор над применом ЗЦЕСВ-а

У 2023. години су извршена укупно 24 ванредна непосредна надзора над применом ЗЦЕСВ-а над правним лицима која се баве пружањем рачуноводствених услуга и поднето је 6 захтева за покретање прекршајног поступка против правних лица које се бави пружањем рачуноводствених услуга за 7 утврђених прекршаја у примени ЗЦЕСВ-а.

Непосредан надзор над применом ЗОРИ-а

У 2023 години је укупно било 31 непосредних надзора над применом ЗОРИ-а код обвезника који се баве пружањем рачуноводствених услуга, при чему је утврђено укупно 22 неправилности које се односе на то да контролисани обвезници нису приликом обављања посла или делатности утврђивали да ли имају послова или других сличних односа са означеним лицем. Од укупног броја, 14 неправилности се односи на контролисана правна лица, а 8 на предузетнике. За наведене неправилности су покренути одговарајући поступци. Још увек нема судских одлука којима је одлучено о наведеним неправилностима.

Судске одлуке

У току 2023. године Управи је достављено 17 правноснажних судских одлука против правних лица која се баве пружањем рачуноводствених услуга и одговорних лица у њима, и против предузетника који се баве пружањем рачуноводствених услуга везано за ЗСПНФТ, од чега се 8 судских одлука се односило на правна лица, а 9 на предузетнике. Правноснажним пресудама правна лица су осуђена на укупан износ од 1.585.000,00 динара, док су одговорна лица у правном лицу кажњена са укупно 318.000,00 динара, а предузетници су кажњени са укупно 845.000,00 динара. Једна достављена правноснажна судска одлука се односи на ЗЦЕСВ.

ИНФОРМАТИЧКА ПОДРШКА КЉУЧНИМ ФУНКЦИЈАМА УПРАВЕ

Запослени на информатичким пословима, који припадају Одсеку за финансијско-материјалне, информатичке, кадровске и опште послове су обављали активности чији је циљ подршка несметаном функционисању интерних информатичких система Управе као и повезивање Управе са другим субјектима ради безбедне и брзе размене података, информација и документације.

Битан сегмент рада је пружање подршке обвезницима Закона у коришћењу апликација за пријаву трансакција и размену докумената, као и управљање корисничким налозима. У оквиру тих послова, води се рачуна о обради и уносу свих долазних докумената у информациони систем Управе и врши ручни унос трансакција од појединих обвезника Закона. Измена која се односи на приступ обвезника је укидање дигиталних сертификата, а увођење двофакторске аутентификације је знатно олакшало цео поступак приступа Управним апликацијама.

Запослени на информатичким пословима континуирано прате, надгледају и одржавају комплетни информациони систем Управе у оперативном стању и континуирано раде на побољшању његових перформанси. То подразумева и унапређење техничке опреме Управе, планирање и пројекцију потреба Управе за ИТ опремом, што обухвата планирање отписа и набавке опреме за све запослене, укључујући и нове радне станице, штампаче и осталу опрему и њихову инсталацију.

Током 2023. године је настављен рад на унапређењу нове апликације за пријаву извештаја о готовинским трансакцијама и сумњивим активностима, тзв. „ТМИС 2“ (*Transaction Management Information System, ver. 2*), која је пуштена у продукцију, почевши од 01.01.2023. године. Нова апликација корисницима олакшати вођење статистика о информацијама из извештаја о готовинским трансакцијама и сумњивим активностима. Такође, рађено је на унапређењу апликације која се односи на приказ података из база којима Управа располаже.

Запослени на информатичким пословима пружају подршку у активностима других државних органа, па су тако учествовали и у раду Радне групе за успостављање криминалистичко-обавештајног система за размену података између различитих државних органа.

FATCA

Управа је надлежни орган за примену међудржавног споразума између Републике Србије и Сједињених Америчких Држава о примени тзв. FATCA (Foreign Account Tax Compliance Act) споразума.

Управа је у току 2023. године обављала комуникацију са одговарајућим службама Сједињених Америчких Држава и обвезницима ради адекватне примене овог споразума, а у том смислу вршена је администрација права приступа апликацији за пријем извештаја од обвезника у складу са FATCA споразумом по спецификацијама IRS, пружана подршка и праћење електронског слања извештаја обвезника кроз ФАТКА апликацију.

УНУТРАШЊА ОРГАНИЗАЦИЈА И ЉУДСКИ РЕСУРСИ

Правилником о унутрашњем уређењу и систематизацији радних места за обављање послова из делокруга Управе образовани су:

Сектор за аналитику и спречавање финансирање тероризма као основна унутрашња јединица, у оквиру којег сектора су образоване следеће унутрашње јединице:

- Одсек за анализу сумњивих трансакција;
- Одсек за сарадњу са другим државним органима
- Група за спречавање финансирања тероризма
- Група за преданалитику.

У Управи су као уже унутрашње јединице изван Сектора образоване:

- 1) Група за правне послове и усклађивање прописа са међународним стандардима;
- 2) Група за међународну сарадњу обуку и пројекте;
- 3) Одсек за надзор;
- 4) Одсек за финансијско-материјалне, информатичке, кадровске и опште послове;
- 5) Група за примену усаглашености пореских прописа на међународном нивоу.

За обављање послова који због своје природе не могу бити сврстани ни у једну унутрашњу јединицу, изван свих унутрашњих јединица, систематизовано је једно радно место као **самостални извршилац изван свих унутрашњих јединица**.

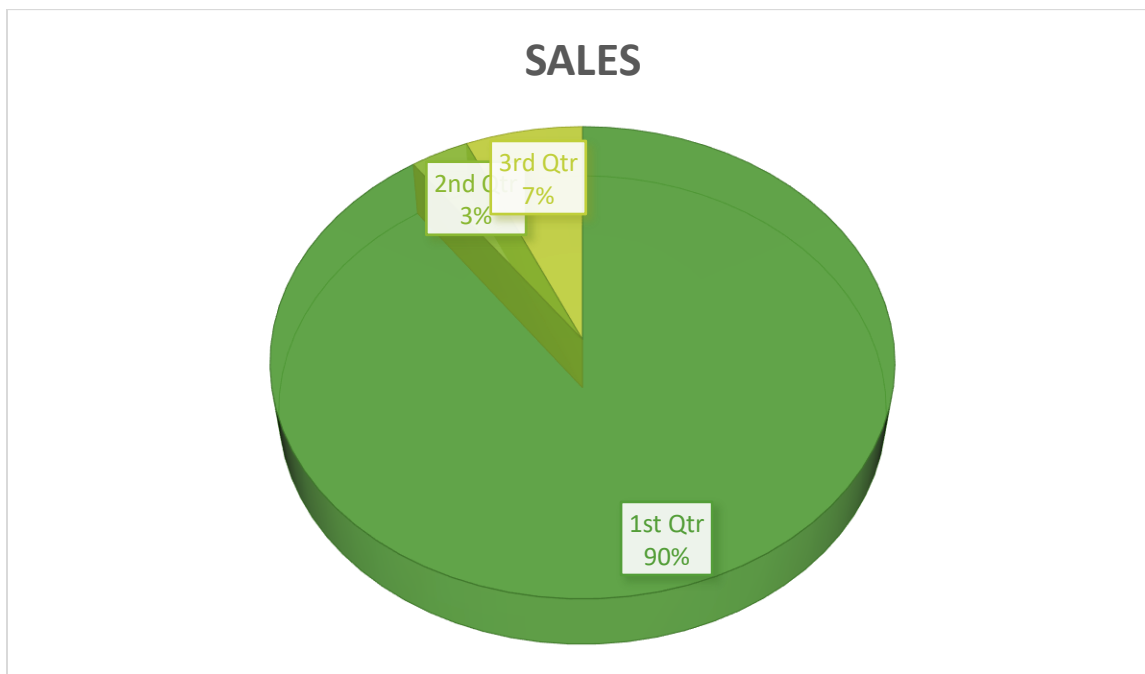
Заједно са в.д. директором и два помоћника директора, који су постављена лица, према Правилнику о унутрашњем уређењу и систематизацији радних места у Управи, систематизована су 34 радна места са 42 државна службеника.

Узимајући у обзир број извршилаца 42 и стварно запослених службеника 30 (27 запослена на неодређено време + 3 лица на положају и 1 мировање радног односа), произилази да је попуњеност радних места у Управи на крају 2023. године износила 71,42%.

Од тога је 27 лица је са високом стручном спремом, 1 запослени са вишом стручном спремом и 2 запослена са средњом стручном спремом, што показује високу квалификациону структуру запослених, односно да је 90% запослених са завршеним факултетом.

<i>Година</i>	<i>Број запослених</i>	<i>Стручна спрема</i>		
		<i>висока</i>	<i>виша</i>	<i>средња</i>
2023	30 (27 + 3 лица на положају) и на једном радном месту мирују права и обавезе које се стичу на раду и по основу рада	27	1	2

Подаци потврђују да је квалификациона структура запослених на високом нивоу и у оквиру стандарда који задовољавају потребе финансијско - обавештајних служби, али да Управа нема довољан капацитет у људским ресурсима због чега је у 2023. години, двоје запослених ангажовано по основу уговора о обављању привремених и повремених послова и двоје запослених по уговору о допунском раду .

МАТЕРИЈАЛНО-ФИНАНСИЈСКИ И ОПШТИ ПОСЛОВИ

Законом о буџету за 2023. годину, укупан износ трошкова који се финансирао средствима буџета Републике Србије за Управу за спречавање прања новца је износио 129.405.000,00 динара. Укупно извршење текућих расхода је 122.874.705,57 динара. Искоришћеност буџетских средстава у 2023. години, изражено у процентима износи 94,95% и поред чињенице што на осталим апропријацијама није било великих одступања између одобрених средстава и извршења.

Одсек за материјално – финансијске, информатичке, кадровске и опште послове (у даљем тексту: Одсек) је у 2023. години је обезбедио услове за редовно обављање свих послова, радних задатака и активности који су прописани Законом, пре свега, стручним приступом у одређивању приоритетних области финансирања, добрим пројектовањем потребних средстава у структури расхода, спровођењем планираних набавки добара и услуга у складу са Законом о јавним набавкама као и сталном контролом исправности и законитости документације која прати извршење буџета.

Одсек у својим пословним процесима примењује одредбе више од четрдесет закона, правилника, одлука, смерница и других аката и у вези са њима доставља редовно прописане финансијске и друге извештаје Министарству финансија и Управи за јавне набавке и другим надлежним државним органима.

За спровођење платних налога, размену финансијских података, чување података као и за поступања по процедурама прописаних законом у вези са јавним набавкама користи се петнаест посебних апликативних софтвера (апликације: Регистар запослених, ФИМПЛАН УТ, ПОФ, ЕБС ПУРС, ЈН Управе за јавне набавке, Портал УЈН, ЦЈН – централизоване набавке УЗЗПРО, ПФП - средњорочни планови, Е-управа РДИ, Девизни крт и експортовање података у вези примања запослених - ФТП, ЦРФ - Централни регистар фактура, рачуноводствени апликативни софтвер Bit Imprex Next који је у Управи успостављен систем двојног књиговодства вођења пословних књига и чување података о свим прокњиженим трансакцијама, затим, Централни кадровски регистар, Централни регистар обавезног социјалног осигурања, апликација за рачуноводство и за вођење евиденције о основним средствима). У Одсеку се примењују све активне апликације које омогућавају директну конекцију Управе за спречавање прања новца са другим државним органима а везано за материјално – финансијске послове који се обављају у складу са Уредбом о буџетском рачуноводству и међународним рачуноводственим стандардима а који се примењују у јавном сектору.

Запослени у Одсеку за финансијско-материјалне, информатичке, кадровске и опште послове, су извршавали послове који се односе на: израду општих аката, припрему појединачних аката о оставаривању права из радног односа, вођења персоналне евиденције, уношења података у Централну кадровску евиденцију и ИСКРА-САП систем. Такође, Одсек креира и чува кадровске, статистичке и друге евиденције из свог делокруга рада и обављао друге оперативне - стручне послове којима се обезбеђује ефикасан и усклађен рад

запослених, спровођење интерних и јавних конкурса, израду Правилника о унутрашњем уређу и систематизацији радних места у Управи као и израду Кадровског плана.

ПРИЛОГ 1: ОБУКЕ НА КОЈИМА СУ УЧЕСТВОВАЛИ СЛУЖБЕНИЦИ УПРАВЕ, У СВОЈСТВУ СЛУШАОЦА И/ИЛИ ПРЕДАВАЧА

Назив обуке	Датум и место одржавања	Организатор
1. Систем борбе против прања новца	22-24.2.2023. , Ниш	Правосудна академија, ОЕБС, Америчка амбасада
2. Процена ризика од ПН/ФТ (ML/TF Risk assessment)	15.12.2022 – 24.2.2023. , платформа iSpring	Центар за обуку и методичу ФОСа РФ
3. Надзор над финансијским институцијама (Supervision of financial institutions)	15.12.2022 – 24.2.2023. , платформа iSpring	Центар за обуку и методичу ФОСа РФ
4. Информативни семинар за представљање новог обрасца извештаја о адекватности и функционисању система ФУК	3.3.2023. , онлајн	
5. Санкције и преусмеравање – нови глобални оквири за процену ризика	28-30.3.2023. , Златибор	Америчка амбасада
6. Обука о повраћају имовине	26-28.4.2023. , Рим, Италија	ОЕБС и Guardia di Finanza
7. Састанак стратешких партнера у борби против незаконитих финансијских токова	26.4.2023. , Скопље, Северна Македонија	ГИЗ, Министарство спољних послова Краљевине Норвешке
8. Инклузивни финансијски интегритет	26-27.4.2023. , Скопље, Северна Македонија	Балканска мрежа за развој цивилног друштва и Европски центар за непрофитно право

заснован на правима – како то изгледа?		
9. Организација, надлежност, послови, задаци Управе за спречавање прања новца (стручна пракса за студенте мастер академских студија)	27.4.2023. , Београд	КПУ
10. ПДВ преваре	10-12.5.2023. , Вршац	Америчка амбасада - ОПДАТ
11. Незаконити финансијски токови – регионална летња школа	15-18.5.2023. , Драч, Албанија	ГИЗ, Министарство спољних послова Краљевине Норвешке
12. Уводни курс ФАТФ у е-учење (FATF Introductory e-learning course)	8.5.2023. , онлајн	ФАТФ
13. Смернице ФАТФ; надзор над нефинансијским сектором (FATF guidance, DNFBP supervision)	16-17.5.2023. , онлајн	ГИЗ
14. Студије за иновацију знања – Усклађеност пословања (compliance).	20.5.2023. ,Београд	Правни факултет Универзитета у Београду
15. Спречавање прања новца- ФАТФ препоруке и непосредни резултати	26.5.2023. ,Ниш	ГИЗ
16. ФАТФ стандардни курс за обуку (FATF Standard Training Course)	29.5-2.6.2023. , Бусан, Јужна Кореја	ФАТФ
17. Радионица у оквиру пројекта <i>Подришка</i>	6-7.6.2023. , Врдник	МУП, ИПА 2019

<p><i>Србији у постизању циљева ПП 24</i></p>		
<p>18. Спречавање прања новца и финансирања тероризма за обвезнике изван финансијског сектора – рачуновођем ревизори, иавни бележници, адвокати, посредници у промету и закупу непокретности, приређивачи игара на срећу у играчницама и преко интернета</p>	<p>29.5.2023. , Београд</p>	<p>ГИЗ</p>
<p>19. Спречавање прања новца и финансирања тероризма за надзорне органе над обвезницима изван финансијског сектора</p>	<p>1.6.2023. , Београд</p>	<p>ГИЗ</p>
<p>20. Спречавање прања новца и финансирања тероризма за надзорне органе над обвезницима изван финансијског сектора – документ о процедурама за рачуновође и ревизоре</p>	<p>2.6.2023. , Београд</p>	<p>ГИЗ</p>
<p>21. Обука о циљаним контролама граница заснованим на ризику од ПН/ФТ/ФП</p>	<p>12-13.6.2023. ,Београд</p>	<p>Пројекат СЕ <i>Спречавање прања новца и финансирања тероризма у Р. Србији</i></p>
<p>22. Говор тела у јавном наступу</p>	<p>2.8.2023. , Београд</p>	<p>НАЈУ</p>

23. Заштита података о личности	9.8.2023. , Београд	НАЈУ
24. Табеларне калкулације	10-11.9.2023. , Београд	НАЈУ
25. Јавно-приватна партнерства	4-8.9.2023. , Беч, Аустрија	Joint Vienna Institute
26. Обука за представнике Агенције за спречавање корупције о пријављивању сумњивих трансакција	6.9.2023. , Београд	Пројекат спречавања прања новца и финансирања тероризма у Р. Србији – Савет Европе
27. Јачање улоге приватног сектора и финансијских институција у откривању и спречавању трговине људима	7-8.9.2023. , Сарајево, БИХ	ОЕБС и Савет Европе
28. Борба против нелегалне трговине културним добрима на простору ОЕБС	11-15.9.2023. , Пула, Р. Хрватска	ОЕБС
29. ПДВ преваре	18-20.9.2023. , Златибор	Америчка амбасада - ОПДАТ
30. Спречавање прања новца - ФАТФ препоруке и непосредни резултати	4.10.2023. , Апелациони суд у Новом Саду	ГИЗ
31. АМЛ/СФТ радионица за тужиоце и судије прекршајних и привредних судова	5.10.2023.	ГИЗ
32. Радионица о СПН/ФТ (Пројекат TENTACLE)	9-13.10.2023. , Софија, Бугарска	СЦО
33. Регионална радионица о сарадњи и размени инфомација у оквиру финансијских	10-12.10.2023. , Анталија, Турска	Пројекат iProceeds

истрага и истрага високотехнолошког криминала.		
34. Стратешко управљање људским ресурсима	3, 6, 10 и 13.10.2023. , Београд	НАЈУ
35. Примена стандарда система менаџмента у јавној управи	24.10.2023. , Београд	НАЈУ
36. Онлајн обука за обвезнике – факторинг друштва и рачуновође о усклађености са стандардима АМЛ/СФТ у складу са европским стандардима	24.10.2023. , онлајн	ОЕБС
37. Коришћење јединственог информационог система за планирање, праћење спровођења, координацију јавних политика и извештавање	26.10.2023. , вебинар	НАЈУ
38. Девизно пословање	26.10.2023. , Београд	НАЈУ
39. Онлајн обука за обвезнике – рачуновође о усклађености са стандардима АМЛ/СФТ у складу са европским стандардом	27.10.2023. , онлајн	ОЕБС
40. Обука за ИЦРГ процес	30.10-3.11.2023. , Париз, Француска	ФАТФ
41. Управљање пројектима у јавној управи по	31.10.2023. , Београд	НАЈУ

методологији Европске комисије		
42. Електронско канцеларијско пословање	1.11.2023. , онлајн	НАЈУ
43. Прекидање финансирања насилног екстремизма и осталих криминалних аката заснованих на ксенофобији, расизму и другим облицима нетрпељивости или у име религије или уверења (Disrupting the Financing of Violent Extremism and other Criminal Acts based on Xenophobia, Racism and other forms of Intolerance, or in the name of Religion or Belief)	8-10.11.2023. , Беч, Аустрија	УНОДЦ
44. Спречавање заобилажења санкција	9-10.11.2023. , Београд	ТАИЕКС
45. Преглед активности на пројекту i- Proceeds 2	15-16.11.2023. , Београд	i-Proceeds 2
46. Заштита узбуњивача – напредни ниво	16-17.11.2023. , вебинар	НАЈУ
47. Стручни скуп „Дани рачуновођа“	17.11.2023. , Врњачка Бања	ПКС
48. Унапређење капацитета надзорних органа у испуњавању њихових обавеза везано за систем ПН и ФТ – сарадња	20.11.2023. , Београд	ОЕБС

надзорних органа и тужилаштва		
49. Европски семестар за државе чланице ЕУ и сарадња са РС	27-28.11.2023. , Београд	МЕИ
50. Подршка Министарству финансија у оквиру Секторског реформског уговора за сектор реформе јавне управе	27.11.2023. , Београд, <i>Soft skills</i> , 29-30.11.2023. , Београд Advanced Project Cycle Management	Делегација ЕУ, КПМГ, Министарство финансија
51. Радионица за израду интерног упутства за спровођење финансијских истрага	29-30.11.2023. , Вршац	ГИЗ
52. Обука за тренере ФАТФ стандарда (Train the Trainer FATF Standard Course)	27.11 – 2.12.2023. , Бусан, Јужна Кореја	ФАТФ
53. Непрофитне организације у систему СПН/ФТ у Р. Србији	7-8.12.2023. , Београд	ГИЗ
54. Обезбеђивање финансирања из различитих доступних извора – фандрејзинг	8.12.2023. , вебинар	НАЈУ
55. Криминална употреба криптовалута – претње и одговор на Западном Балкану/ЕУ	12-13.12.2023. , Будва, Црна Гора	ГИЗ
56. Напредне табеларне калкулације	12-14.12.2023. , Београд	НАЈУ
57. Родно осетљив и недискриминаторни језик у јавној управи и медијима	13.12.2023.	НАЈУ

58. Октопус конференција и завршни састанак пројекта i-Proceeds 2	13-15.12.2023. , Букурешт, Румунија	Пројекат i-Proceeds 2
59. Процена ризика од корупције	14-15.12.2023. , Београд	Међународна антикорупцијска агенција, АСК